

**PROFESOR JERZY BRZEZIŃSKI
(1934-2017)**

Profesor Jerzy Brzeziński urodził się 1 marca 1934 roku w Porębach Leśnych w powiecie Mińsk Mazowiecki¹. Tam wraz z rodzicami Józefem Brzezińskim i Katarzyną z Rawskich Brzezińską mieszkał do 1946 roku. W marcu 1946 roku Brzezińscy opuścili ziemię mazowiecką i przyjechali do Gubina, gdzie Jerzy Brzeziński przygotowywał się do złożenia egzaminu maturalnego, w 1953 roku. Studia polonistyczne podjął na Wydziale Filologiczno-Historycznym w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Opolu. Ogromny wpływ na obraną później przez Profesora Jerzego Brzezińskiego ścieżkę języko-

znawczych zainteresowań naukowych mieli jego ówcześni nauczyciele i słynni badacze: Stanisław Bąk, Stanisław Rospond i Leon Zawadowski, a także, w okresie późniejszym, Henryk Borek i Feliks Pluta. Pracę magisterską Jerzy Brzeziński napisał i obronił w 1957 roku pod kierunkiem prof. dra hab. Stanisława Rosponda, czyniąc przedmiotem swych pierwszych refleksji *Archaizację w powieściach i opowiadaniach historycznych Stefana Żeromskiego*. Zagadnieniom lingwistycznym, związanym z nurtem badań nad językiem i stylem pisarzy, pozostanie wierny przez całą swą drogę naukową, czego świadectwem jest jedna z nowszych publikacji Profesora z 2009 roku: *O niektórych środkach ekspresji językowej w prozie Stefana Żeromskiego*.

Obowiązujący ówczesnie nakaz pracy zmusił Jerzego Brzezińskiego do realizacji obowiązków zawodowych nauczyciela polonisty w Liceum Ogólnokształcącym w Gubinie (1957-1966), co jednak nie przekreśliło planów i fascynacji naukowych Profesora. Oprócz

¹ Zob. też biogram K. Maćkowiak, *Profesor Jerzy Brzeziński*, [w:] *Język polski w perspektywie diachronicznej i synchronicznej: księga poświęcona Profesorowi Jerzemu Brzezińskiemu w siedemdziesiątą rocznicę urodzin*, red. K. Maćkowiak, C. Piątkowski, współpraca D. Szagun, Zielona Góra 2004, s. 7-14.

realizacji zadań dydaktycznych, Profesor równocześnie prowadził badania, dlatego też przeniesiony został służbowo przez ówczesne władze do utworzonego w Zielonej Górze Studium Nauczycielskiego, przekształconego w 1971 roku w Wyższą Szkołę Nauczycielską, a następnie Wyższą Szkołę Pedagogiczną im. Tadeusza Kotarbińskiego. W murach zielonogórskiej uczelni współtworzył Profesor Jerzy Brzeziński środowisko polonistyczne, a szczególne znaczenie nadawał badaniom językoznawczym skupionym wokół zagadnień historyczno-językowych, gramatyczno-historycznych, dialektologicznych, a zwłaszcza stylistycznych dotyczących języka i stylu tekstów artystycznych od XVIII do XX wieku. Pierwszy stopień naukowy otrzymał w 1972 roku na podstawie dysertacji doktorskiej *Język Franciszka Dionizego Kniaźnina* napisanej pod kierunkiem wybitnego onomasty prof. dra hab. Henryka Borka. Później współpracował z prof. drem hab. Władysławem Kuraszkiewiczem. W 1978 roku uzyskał stopień doktora habilitowanego na podstawie książki *Wyznaczniki językowystylistyczne poezji sentymentalnej* i po złożonym kolokwium na Uniwersytecie Poznańskim (dorobek habilitanta recenzowali Profesorowie: H. Borek, W. Kuraszkiewicz, Teresa Skubalanka). Profesorem nadzwyczajnym został w roku 1993, zwyczajnym zaś cztery lata później.

Badania z zakresu lingwistyki historycznej, zwłaszcza niezwykle wartościowe kwestie stylistyczne związane z badaniami języka osobniczego oraz stylistyki historycznej tekstów artystycznych, zainspirowane przez Profesora, rozwijane były przez Jego uczniów, wychowanków i współpracowników. Pokłosem studiów idiolektalnych i polszczyzny artystycznej jest wiele innych prac Profesora, jak chociażby: *Styl językowy polskiej powieści sentymentalnej* (1991), *O języku poezji Tadeusza Łady-Zabłockiego* (2001), *Osobliwości języka poezji Michaliny Chełmońskiej-Szczepankowskiej* (2003).

Szczególnie istotnym naukowo wydarzeniem było ogólnopolskie sympozjum (1986 r.), którego efekty przyniosły znaną i ważną dla językoznawstwa, a przede wszystkim dla teorii badań nad językiem osobniczym pracę pod redakcją Profesora Jerzego Brzezińskiego *Język osobniczy jako przedmiot badań lingwistycznych* (1988). Ta wieloautorska monografia, gromadząca rozważania wybitnych językoznawców (Irena Bajerowa, Stanisław Bąba, Henryk Borek, Antoni Furdał, Stanisław Gajda, Zenon Leszczyński, Stanisław Mikołajczak, Jadwiga Puzynina, Bogdan Walczak, Halina Zgólkowa), do dziś stanowi jedną z fundamentalnych prac metodologicznych dla badań idiolektalnych. W tym samym nurcie naukowych poszukiwań utrzymana jest zresztą, zainicjowana przez Profesora Brzezińskiego, seria wydawnicza „Studia o Języku i Stylu Artystycznym” – jej pierwszy tom ukazał się w 1995 roku.

Profesor Brzeziński nie tylko wszakże oddawał się zgłębianiu tematów z głównego niejako obszaru swoich zainteresowań, z powodzeniem podejmował przeciwieństwo studia nad dziejami języka polskiego (gramatyki historycznej, historii języka), na przykład: *Historyczno-rozwojowy związek języka polskiego z życiem i dziejami narodu* (1990), dialektologii, na przykład: *Mowa opowieści ludowych mieszkańców Kopanicy i okolic*

byłego powiatu wolsztyńskiego w województwie zielonogórskim (1998), a także prowadził badania o charakterze komparatywnym i konfrontatywnym, jak: *Wpływy ukraińskie w polskiej pieśni wschodniokarpackiej* (1984), *Sufiks -išče w języku polskim i rosyjskim, -ište w serbsko-chorwackim* (1985), *Ekwiwalenty semantyczne związków frazeologicznych w językach rosyjskim i polskim* (1986).

Pośród wielu prac oraz artykułów Profesora czy rozmaitych inicjatyw obecne są i takie, które noszą nie tylko znamiona niekiedy hermetycznej naukowości, ale kładą nacisk na popularyzację wiedzy poprzez kształcenie i tym samym zaszczerpienie zachwytu dla urody oraz bogactwa polszczyzny. Wydaje się, że ta działalność Profesora Brzezińskiego wyrasta zarówno z doświadczenia nauczycielskiego z początków kariery zawodowej, jak i wieloletniej praktyki dydaktycznej na poziomie akademickim, a także świadomie podejmowanej powinności statutowej Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego, którego Profesor jest wieloletnim członkiem. Statut organizacji mówi, że należy „krzewić rozumną miłość języka polskiego, opartą na znajomości jego zasad, rozwoju i znaczenia oraz na rozumieniu zjawisk językowych w ogóle”². Pokłosiem tak pojmowanej i w tym duchu realizowanej misji jest powstanie zielonogórskiego oddziału TMJP – Profesor Brzeziński był jego animatorem, a formalnie przez lata przewodniczącym. W tym kręgu wysiłków popularyzatorskich mieści się również cykl artykułów drukowanych w rubryce „Na końcu języka” w regionalnej „Gazecie Lubuskiej”, tak zwanym „Magazynie Gazety Lubuskiej” (w latach 1981, 1982, 1984). Na łamach dziennika pojawiały się omówienia wybranych zagadnień dotyczących między innymi historii i kultury języka. W różnych rolach Profesor występował w innych przedsięwzięciach, na przykład: prowadzenie i przewodniczenie *Okręgowemu Komitetowi Olimpiady Literatury i Języka Polskiego*, uczestnictwo w obozach dialektologicznych dla studentów oraz spotkaniach naukowych studentów z różnych ośrodków akademickich.

Jako nauczyciel Profesor Jerzy Brzeziński wprowadzał kolejne roczniki adeptów polonistyki w tajniki historii języka ojczystego i gramatyki historycznej, promował kilkuset magistrów, wśród których znaleźli się także stypendyści Ministra Edukacji Narodowej oraz laureaci konkursu *Primus inter pares*. Zrecenzował wiele prac doktorskich i rozpraw habilitacyjnych, zarazem był opiekunem siedmiu studiów, umożliwiających otrzymanie pierwszego stopnia naukowego (w większości zresztą poświęconych językowi artystycznemu i wydawanych w formie książkowej): Pawła Sudera, Marii Maczel, Krzysztofa Maćkowiaka, Cezarego Piątkowskiego, Agnieszki Ryzzy-Woźniak, Doroty Szagun i Joanny Frejman. Badania idiolektalne oraz naukowa refleksja nad polszczyzną artystyczną przez długie lata charakteryzowały i wyróżniały środowisko zielonogórskiej polonistyki, uczniów Profesora Brzezińskiego, czego wyraz dano w księ-

² Zob. Statut Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego, rozdz. II, § 6, p. 1, <http://www.tmjp.pl/o-nas/statut> [dostęp: 4.01.2017].

dze jubileuszowej z okazji siedemdziesięciolecia urodzin: *Język polski w perspektywie diachronicznej i synchronicznej* (2004).

Profesor Jerzy Brzeziński – oprócz własnej działalności naukowej, pełnionej misji nauczycielskiej – był także organizatorem życia akademickiego, najpierw Studium Nauczycielskiego, następnie Wyższej Szkoły Pedagogicznej, aż wreszcie Uniwersytetu Zielonogórskiego, utworzonego w 2001 roku. W latach 1977–1981 był prodziekanem, a następnie w latach 1981–1984 dziekanem Wydziału Humanistycznego, od roku 1984 przez dwie dekady sprawował funkcję dyrektora Instytutu Filologii Polskiej i przez wiele lat kierownika Zakładu Języka Polskiego. Profesor Brzeziński zawsze czynnie angażował się w życie organizacyjne i naukowe środowiska akademickiego, był wieloletnim członkiem senatu uczelni, również jako członek senackiej komisji nauki, ponadto sprawował opiekę nad działalnością komisji językoznawstwa Lubuskiego Towarzystwa Naukowego, należał do grona członków Polskiego Towarzystwa Językoznawczego, a w latach 1995–1997 sprawował funkcje członka Zarządu Głównego tej organizacji.

Związany i współtworzący zielonogórskie środowisko naukowe od ponad czterdziestu lat pozostawał otwarty na współpracę z licznymi, zwłaszcza sąsiednimi ośrodkami akademickimi. Dzięki temu w społeczności nauki krajowej, w zakresie językoznawstwa był wyraźnie identyfikowany i ceniony. Obecnie emerytowany Profesor Jerzy Brzeziński jest dla środowiska zielonogórskiego jego inicjatorem i pierwszym naukowym animatorem; powszechnie poważanym badaczem, rozpoznawalnym szczególnie w zakresie rozwiniętych badań nad idiolektem pisarzy; zaangażowanym w życie akademickie organizatorem; a przede wszystkim szanowanym, życzliwym i o dużym poczuciu humoru nauczycielem.

Profesor Brzeziński zmarł 30 listopada 2017 roku. Uroczystości pogrzebowe odbyły się na zielonogórskim cmentarzu 5 grudnia 2017 roku.

Bibliografia prac Profesora Jerzego Brzezińskiego z lat 1970–2009

Monografie i prace współautorskie

Język Franciszka Dionizego Książczaka, Zielona Góra 1976.

Wyznaczniki językowostylistyczne poezji sentymentalnej, Zielona Góra 1979.

Ekwiwalenty semantyczne związków frazeologicznych w językach rosyjskim i polskim (współautorstwo z L. Wardomackim), Zielona Góra 1986.

Styl językowy polskiej powieści sentymentalnej, Zielona Góra 1991.

O języku poezji Tadeusza Łady-Zabłockiego, Zielona Góra 2001.

Historyczna stylistyka polszczyzny artystycznej: teoria, praktyka, konteksty (współautorstwo z K. Maćkowiakiem i C. Piątkowskim), Wrocław 2003.

Osobliwości języka poezji Michaliny Chełmońskiej-Szczepankowskiej, Zielona Góra 2003.

Prace redakcyjne

- Gmina Siedlec. Przeszłość i teraźniejszość*, red. J. Brzeziński, Zielona Góra 1984.
- Język osobniczy jako przedmiot badań lingwistycznych*, red. J. Brzeziński, Zielona Góra 1988.
- XVII Konferencja Młodych Językoznawców. Język. Teoria. Dydaktyka*, red. J. Brzeziński, P. Suder, Zielona Góra 1992.
- Z badań porównawczych języków oraz dialektów słowiańskich i niesłowiańskich ziem nadodrzańskich*, red. J. Brzeziński, Zielona Góra 1992.
- „*Studia o Języku i Stylu Artystycznym*”, t. 1: *Język i styl gatunków literackich oświecenia i romantyzmu*, red. J. Brzeziński, Zielona Góra 1995.
- Praktyka językowo-stylistyczna w tekstach artystycznych doby nowopolskiej*, red. J. Brzeziński, K. Maćkowiak, C. Piątkowski, Zielona Góra 1997.
- „*Studia i Materiały Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze. Filologia Polska*”, red. J. Brzeziński, Zielona Góra 1999, z. 10.
- „*Studia o Języku i Stylu Artystycznym*”, t. 3: *Przejawy potoczności w tekstach artystycznych XVIII-XX wieku*, red. J. Brzeziński, K. Maćkowiak, C. Piątkowski, Zielona Góra 2001.
- Zielonogórskie seminaria polonistyczne 2001*, red. S. Borawski, J. Brzeziński, Zielona Góra 2001.
- „*Filologia Polska*”, nr 1: *Trzydziestolecie polonistyki zielonogórskiej*, red. J. Brzeziński, Zielona Góra 2003.

Artykuły

- Kilka uwag o archaizacji w utworach historycznych Stefana Żeromskiego*, „*Polonistyka*” 1970, nr 6, s. 40-44.
- Wyrazy zdrobniałe w poezji F.D. Książnika i J. Szymanowskiego*, [w:] *Z badań nad literaturą i językiem*, red. L.S. Ludorowski, W. Magnuszewski, Warszawa-Poznań 1974, s. 127-134.
- Nazewnictwo nacechowane stylistycznie w utworach Franciszka Dionizego Książnika*, „*Poradnik Językowy*” 1975, z. 9, s. 500-504.
- O języku Józefa Szymanowskiego*, „*Studia i Materiały Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze. Nauki Filologiczne*”, z. 1, red. W. Pasterniak, Zielona Góra 1975, s. 81-93.
- Słownictwo „Zabawek wierszem” Andrzeja Brodzińskiego*, „*Studia i Materiały Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze. Nauki Filologiczne*”, z. 2, red. W. Pasterniak, Zielona Góra 1976, s. 65-78.
- Wyznaczniki językowo-stylistyczne wczesnych sielanek i erotyków Kazimierza Brodzińskiego*, „*Język Polski*” 1977, z. 1, s. 43-51.
- Czy można „mieszkać na vis á vis”?*, „*Gazeta Lubuska*” 1981, nr 74, s. 9.
- Czy można mówić: ulec poprawie?*, „*Gazeta Lubuska*” 1981, nr 108, s. 9.
- Dlaczego pisze się pszenica przez sz?*, „*Gazeta Lubuska*” 1981, nr 152, s. 9.
- Niby-polszczyzna*, „*Gazeta Lubuska*” 1981, nr 79, s. 9.
- Moda leksykalna*, „*Gazeta Lubuska*” 1982, nr 41, s. 9.

- Stylizacja folklorystyczna w liryce oświecenia*, „Studia i Materiały Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze. Nauki Filologiczne”, z. 3, red. W. Pasternak, Zielona Góra 1982, s. 91-105.
- Folklor (Uwagi o języku i stylu pieśni ludowej)*, [w:] *Gmina Siedlec. Przeszłość i terażniejszość*, red. J. Brzeziński, Zielona Góra 1984, s. 109-120.
- Jak się mówi: ulica Kraljevska czy Kralěvska?*, „Gazeta Lubuska” 1984, nr 166, s. 8.
- Jeszcze o zapożyczeniach językowych*, „Gazeta Lubuska” 1984, nr 274, s. 8.
- O zapożyczeniach niemieckich*, „Gazeta Lubuska” 1984, nr 280, s. 9.
- O zapożyczeniach rosyjskich*, „Gazeta Lubuska” 1984, nr 186, s. 8.
- Styl językowy powieści Cypriana Godebskiego „Grenadier-filozof”*, „Studia i Materiały Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze. Filologia Polska”, z. 4, red. W. Pasternak, Zielona Góra 1984, s. 255-267.
- Wpływy ukraińskie w polskiej pieśni wschodniokarpackiej*, „Studia i Materiały Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze. Filologia Rosyjska”, z. 3, red. W. Wilczyński, Zielona Góra 1984, s. 257-264.
- Sufiks -ište w języku polskim i rosyjskim, -ište w serbsko-chorwackim*, „Studia i Materiały Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze. Filologia Rosyjska”, z. 4, red. W. Wilczyński, Zielona Góra 1985, s. 82-92.
- Jeden drobiazg ze słownictwa słowiańskiego: winograd*, „Studia i Materiały Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze. Filologia Rosyjska”, z. 5: *Z badań nad literaturą rosyjską, polsko-rosyjskimi zjawiskami językowymi i dydaktyką języka rosyjskiego*, red. W. Wilczyński, Zielona Góra 1986, s. 113-115.
- Uwagi o języku i stylu kilku wierszy serbskich i chorwackich w tłumaczeniu Romana Zmorskiego*, [w:] *Zbornik Matice srpske za slavistiku*, nr 30, red. M. Živančević, Novi Sad 1986, s. 95-100.
- Zagadnienia badania języka i stylu pisarza (na materiale polskiej poezji sentymentalnej)*, [w:] *Język artystyczny*, t. 4, red. A. Wilkoń, Katowice 1986, s. 56-72.
- Elementy ruskie w języku Franciszka Dionizego Kniaźnina*, „Studia i Materiały Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze. Filologia Rosyjska”, z. 6: *Ze studiów nad literaturą rosyjską, polsko-rosyjskimi zjawiskami językowymi i glottodydaktyką*, red. W. Wilczyński, Zielona Góra 1987, s. 191-198.
- Folklor serbołużycy w kręgu zainteresowań Romana Zmorskiego (przyczynek do badania stylu językowego autora)*, „Studia i Materiały Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze. Filologia Polska”, z. 5, red. W. Pasternak, Zielona Góra 1988, s. 157-164.
- Ukształtowanie językowo-stylistyczne poematów pieśniowych Romana Zmorskiego*, [w:] *Język osobniczy jako przedmiot badań lingwistycznych*, red. J. Brzeziński, Zielona Góra 1988, s. 45-56.
- Jan Baudouin de Courtenay jako prekursor dialektologii historycznej* (współautor A. Demartin), [w:] *Jan Niecisław Baudouin de Courtenay a lingwistyka światowa*, red. J. Regier, M. Szymczak, S. Urbańczyk, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk-Łódź 1989, s. 383-389.
- Henryk Borek (1929-1986)*, „Studia i Materiały Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze. Filologia Polska”, z. 6, red. J. Brzeziński, Zielona Góra 1990, s. 137-142.

- Historyczno-rozwojowy związek języka polskiego z życiem i dziejami narodu*, [w:] *Informator Wyższej Szkoły Pedagogicznej im. T. Kotarbińskiego w Zielonej Górze. Działalność dydaktyczno-wychowawcza*, Zielona Góra 1990, s. 27-33.
- O języku i stylu zbiorku poezji „Przyroda i serce” Jakuba-Barta Čišińskiego (na podstawie przekładów polskich), [w:] *Życie i twórczość Jakuba Barta-Čišińskiego*, red. A. Demartin, Zielona Góra 1990, s. 53-59.
- O środkach leksykalno-semantycznych w „Lirykach i różnych wierszach” Romana Zmorskiego, „*Studia i Materiały Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze. Filologia Polska*”, z. 6, red. J. Brzeziński, Zielona Góra 1990, s. 143-149.
- O ekspresji leksykalno-stylistycznej w „Powiastkach i obrazach” Romana Zmorskiego, [w:] *Rozprawy Komisji Językowej Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego*, t. 17, red. J. Miodek, Wrocław-Warszawa-Kraków 1991, s. 135-142.
- O słownictwie „Nierozsądnych ślubów” Feliksa Bernatowicza, „*Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Opolu. Językoznawstwo*”, z. 13: *Onomastyka. Historia języka. Dialektologia (Księga Pamiątkowa ku czci prof. dr. Henryka Borka (1929-1986))*, red. S. Gajda, Warszawa-Wrocław 1991, s. 387-393.
- Język przekładów niektórych wierszy słowackich o tematyce lużyckiej*, [w:] *Z badań porównawczych języków oraz dialektów słowiańskich i niesłowiańskich Ziemi Nadodrzańskich*, red. J. Brzeziński, Zielona Góra 1992, s. 77-83.
- Język i styl „Pani Podczaszyny” Michała Dymitra Krajewskiego*, [w:] *Język i styl gatunków literackich oświecenia i romantyzmu*, red. J. Brzeziński, Zielona Góra 1995, s. 11-40.
- Polskie i chorwackie nazwy miesięcy*, „*Studia i Materiały Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze. Filologia Polska*”, z. 7, red. W. Magnuszewski, Zielona Góra 1995, s. 171-177.
- Zjawiska leksykalne i stylistyczne w teorii i praktyce pisarskiej Kazimierza Brodzińskiego*, „*Poradnik Językowy*” 1995, z. 4, s. 30-39.
- O zjawiskach fleksyjnych w poezji Tadeusza Łady-Zabłockiego, „*Studia Historycznojęzykowe*”, t. 2: *Fleksja historyczna*, red. M. Kucała, W.R. Rzepka, Kraków 1996, s. 269-274.
- Dr Adam Demartin (1930-1996)*, „*Studia Zielonogórskie*”, t. 3, red. A. Toczewski, Zielona Góra 1997, s. 229-232.
- Osobliwości słowotwórcze w poezji Tadeusza Łady-Zabłockiego*, „*Prace Komisji Językoznawczej Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*” 1997, t. 26, s. 7-14.
- Ulica Kraljevska w Zielonej Górze (drobiazg nazewniczy)*, „*Rocznik Lubuski*” 1997, t. 23: *Współczesna polszczyzna na Ziemiach Zachodnich i Północnych*, cz. 2, s. 33-34.
- Wschodniosłowiańskie elementy językowo-stylistyczne w poezji okresu romantyzmu* (współautor C. Piątkowski), [w:] *Praktyka językowo-stylistyczna w tekstach artystycznych doby nowopolskiej*, red. J. Brzeziński, pomoc nauk. K. Maćkowiak, C. Piątkowski, Zielona Góra 1997, s. 41-46.
- Kategoria poetyzmu leksykalnego w analizie lingwistycznej tekstu artystycznego* (współautor C. Piątkowski), „*Biuletyn Polskiego Towarzystwa Językoznawczego*” 1998, z. 54, s. 5-12.
- Mowa opowieści ludowych mieszkańców Kopanicy i okolic byłego powiatu wolsztyńskiego w województwie zielonogórskim*, [w:] *Gwary i nazewnictwo na Ziemiach Zachodnich i Północnych*, red. E. Homa, Zielona Góra 1998, s. 89-97.

- Profesor Edward Homa*, [w:] *Gwary i nazewnictwo na Ziemiach Zachodnich i Północnych*, red. E. Homa, Zielona Góra 1998, s. 5-8.
- Czy „jasiek” pochodzi od Jana*, „*Studia i Materiały Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze. Filologia Polska*”, z. 10, red. J. Brzeziński, Zielona Góra 1999, s. 211-212.
- Swoistość słownictwa „Rytmów albo wierszy polskich” Mikołaja Sępa-Sarzyńskiego*, [w:] *Literatura, kultura, język. Z warsztatów badawczych*, red. J. Rećko, Zielona Góra 2000, s. 21-31.
- Teoria oświecenia o istocie i miejscu leksyki pospolitej w systemie słownikowym polszczyzny* (współautor K. Maćkowiak), „*Studia Historycznojęzykowe. Prace Instytutu Języka Polskiego*” 2000, t. 111, nr 3, s. 255-263.
- Kolokwialność języka „Podolanki” Michała Dymitra Krajewskiego*, „*Studia o Języku i Stylu Artystycznym*”, t. 3: *Przejawy potoczności w tekstach artystycznych*, red. J. Brzeziński, pomoc nauk. K. Maćkowiak, C. Piątkowski, Zielona Góra 2001, s. 19-35.
- Profesor Edward Homa (1 października 1932 r. – 26 lutego 2000 r.)*, „*Slavia Occidentalis*” 2001, t. 58, s. 286-290.
- Charakterystyka językowo-stylistyczna polskiej poezji sentymentalnej okresu Oświecenia*, [w:] *Inspiracje polonistyczne*, red. J. Jaworski, Wałbrzych 2002, s. 9-22.
- Teoretyczno-metodologiczne podstawy badań językoznawczych nad stylem tekstów artystycznych* (współautor C. Piątkowski), „*Prace Komisji Językoznawczej Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*” 2002, t. 37, s. 7-18.
- Wyróżniki językowe w „Pani Podczaszynie” Michała Dymitra Krajewskiego*, „*Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach*”, nr 2081: *W kręgu zagadnień dydaktyki języka i literatury polskiej. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Edwardowi Polańskiemu*, red. H. Synowiec, Katowice 2002, s. 597-603.
- O niektórych środkach ekspresji językowej w prozie Stefana Żeromskiego*, „*Studia o Języku i Stylu Artystycznym*”, t. 5: *Język i styl twórcy w kręgu badań współczesnej humanistyki*, red. K. Maćkowiak, C. Piątkowski, Zielona Góra 2009, s. 41-54.

Dorota Szagun
(Uniwersytet Zielonogórski)